

Vårbyg giver gode udbytter i økologiske forsøg

Vårbyg har givet gode udbytter i sædskifteforsøget i 2007, hvorimod vinterhveden har skuffet

Af Jørgen E. Olesen, Ilse A. Rasmussen og Margrethe Askegaard, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet

Vi har gennem 11 år gennemført et forsøg med sammenligning af udbytter i økologiske sædskifter. Forsøget er gennemført tre steder i landet: ved Jyndevad på grov sandet jord (JB1) med meget nedbør, ved Foulum på lerblandet sand (JB4) med middel nedbør og ved Flakkebjerg på sandblandet ler (JB6) med lav nedbør.

I 2005 gennemførte vi en omlægning af sædskifterne, så vi også fik en sammenligning af økologiske og konventionelle behandlinger med i forsøget. Resultaterne kan dog først sammenlignes fra 2006. Derfor viser figuren kun udbytter for 2006 og 2007.

Vinterhvede

For vinterhvede opnås der som forventet højere udbytter på lerjorden ved Flakkebjerg end på sandjorden på Jyndevad. Der er i de fleste økologiske forsøgsled et udbyttetab på mere end 50% i forhold til konventionel dyrkning. Det skyldes især at vinterhveden er placeret efter kartoflerne i sædskiftet, så der kun er begrænset eftervirkning af kvælstof. Selv ikke 110 kg total-N/ha i gylle har kunnet opveje denne dårlige eftervirkning. Den konventionelle hvede fik 165 kg N/ha i handelsgødning.

Udbytterne i vinterhvede var dårlige i 2007, både i de konventionelle men især i de økologiske forsøgsled. Der var stort set alle steder en dårligere virkning af gyllen i 2007 end i 2006. Det hænger nok sammen med det udsædvanligt varme vejr i vinteren og foråret 2007, som medførte at afgrøden udviklede sig meget hurtigere end normalt. Hveden blomstrede 1-2 uger før normalt. Det betød, at husdyrgødningen havde meget kortere tid at virke i, og medførte at afgrøden ikke fik den sædvanlige nytte af gødningen.

Vårbyg

Udbytterne i vårbyg varierede mindre mellem årene end for vinterhvede, og der var også kun mindre forskelle mellem lokaliteterne. Vårbyg synes derfor at være en meget mere stabil afgrøde end vinterhvede i økologisk dyrkning.

Ved Jyndevad og Foulum blev der opnået lige så store udbytter i økologisk som i konventionel vårbyg, når der blev anvendt både efterafgrøder og husdyrgødning. Selv uden gødning blev der opnået rimelige udbytter i vårbyg.

Vælg vårsæd og efterafgrøder

På alle lokaliteter var der næsten lige så store udbytter i økologisk ugødet vårbyg med eftergrøder som i økologisk gødet vårbyg uden efterafgrøder. Kvælstoffikserende efterafgrøder bør derfor indgå i ethvert fornuftigt økologisk kornsædskifte.

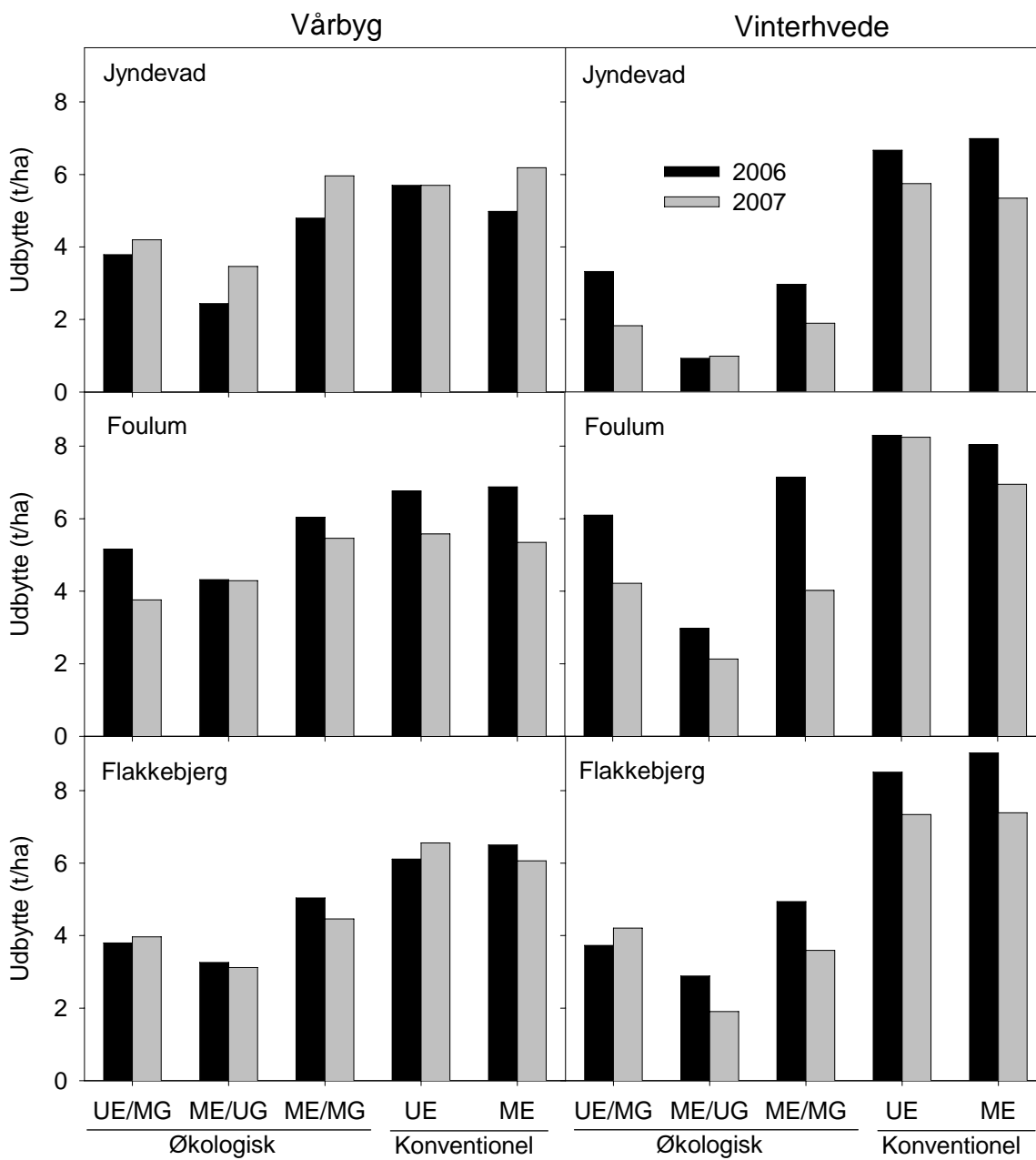
I de økologiske behandlinger var der i 2007 på alle lokaliteter lavere udbytter i vinterhvede end i vårbyg. Der var mange forklaringer på dette, men det viser at vinterhvede har det svært i økologisk dyrkning, selv efter en mild vinter.

Fakta-boks

Sædskifte og behandlinger i forsøget

Afgrøderne dyrkes i samme sædskifte i en økologiske og en konventionel behandling. Der benyttes et firemarks sædskifte: vårbyg, hestebønne, kartofler og vinterhvede. I de konventionelle behandlinger indgår forsøgsled med og uden efterafgrøde af rajgræs. Der gødes med handelsgødning i anbefalede mængder og planteværn gennemføres efter normal praksis. I de økologiske behandlinger indgår forsøgsled med og uden efterafgrøde og med og uden husdyrgødning. I efterafgrøderne indgår kvælstoffikserende arter som hvidkløver, rødkløver og vintervikke. Der gødes med 70 kg total-N/ha som gennemsnit i sædskiftet, dog således at vårbyg får 60 kg N/ha og vinterhvede 110 kg N/ha.

Kode	Behandling
UE/MG	Uden efterafgrøde, med gødning
ME/UG	Med efterafgrøde, uden gødning
ME/MG	Med efterafgrøde, med gødning

Udbytter i vårbyg og vinterhvede i sædskifteforsøget i 2006 og 2007.

Høst af vinterhvede med udlæg af kløvergræs

Høst af vårbyg i sædskifteforsøget